

Moderne Freskokunst.

Den store italienske Kunst var et Resultat af aarhundredlangt Arbejde. Den aandelige Kultur satte sine Blomster i humanistiske Pavers, Fyrsters og Rigmænds Ønsker om Kunstens Frembringelser, i store Bestillinger. Kunstnerne ildnedes og kappedes i Løsningen af de glimrende Opgaver. Det var Opgaven og den kunstneriske Udfoldelse i Løsningen, der skabte den store monumentale Kunst. Nu er forlængst Traditionen brudt; historiske Begivenheder skabte andre Værdier, og vor Tid har haft andre store Opgaver at løse. Med Mellemrum er dog Freskokunsten dukket op paa ny i vor Tid, men bestandig igen bukket under for tekniske Vanskeligheder. Den gamle Teknik var glemt, mangfoldige Nyforsøg mislykkede. Rundtom i Europa staa dog monumentale Arbejder af dygtige moderne Mestre, som i al deres tekniske Ufuldkommenhed vidne om vor Tids ulmende Trang og undertiden flammende Begejstring for de store Opgavers Løsning i Fresko. Blandt de fornemste ville vi nævne Svejtseren Böcklins Fresker i Trappehuset i Basels Musæum, Gæa, Flora og Apollo, smukke, italiensk paavirkede Arbejder, men med ufuldkommen Teknik. Ja helt her op i Norden se vi Eksempler paa Freskokunst i den svenske Maler Carl Larssons store Arbejder i Trappehuset i Stockholms Museum, og i Constantin Hansens Fresker i Universitetets Forhal i København. Størst Interesse knytter der sig dog til den store aandelige Udviklingstid, som foregik i Tyskland i det forløbne Aarhundredes Begyndelse. Peter v. Cornelius (1783—1867), Overbeck, Schnorr og flere andre tyske Malere begyndte allerede som unge at male Fresker i forskellige Villaer i Rom. Cornelius kaldtes i 1825 til München og udførte der store Fresker. Men at det stod daarligt til med Teknikken ses af Freskerne uden paa Pinakotheket, der for en enkelt Murs Vedkommende bogstavelig ere regnede af lige til Bunds. Selv Landskabskunsten brugtes idealiseret til monumental Udsmykning, som f. Eks. Rottmanns Freske i Hofgartens Arkader i München. Teknikken i disse Billeder er ogsaa middelmaadig, og de findes for en stor Del meget ødelagte og senere restaurerede. Senere Dekorationer i samme Arkader ere ikke udførte al-fresco. Og da Oscar Matthiesen for faa Aar siden besøgte München var Freskokunsten der, ligesom i Svejts, opgiven og søgt erstattet i Mineralmaleri med Silikater. Det største Freskoarbejde i vor Tid er Udsmykningen af Forhallen i det kgl. Museum i Berlin. Hele den romantiske Tids Aand taler derigennem. Guderne drage frem af Ur-Nattens Skød, Menneskene faa Fantasiens Gave af Guderne. Det var Schinkel, der byggede det smukke Museum og gjorde Udkastene til de store Fresker, som under Cornelius' Ledelse udførtes af en hel Række tyske Historiemalere. Disse Fresker har Oscar Matthiesen, paa Opfordring af den preussiske Regering, haft særlig Lejlighed til at undersøge og kunde kun konstatere, at de i teknisk Henseende vare meget mangelfuldt udførte. Materialerne vare daarlige, dels i sig selv, dels i deres Sammensætning. Pudsen var over alt sprød og usammenhængende samt fuld af Revner og Huller som en Følge af, at der til Grovpuds var anvendt meget for fint Sand, saadant, som man bruger til Fimpuds. Et saadant sammensat Lag kan ikke paaføres Murværk i Tykkelse som Grovpuds, uden at maatte slaa Revner, idet den store Mængde Vand, som en saadan Puds indeholder, suges ind af det underliggende Murværk. Mørtelen kommer derved til at mangle saa forholdsvis meget af sit Kubikindhold, at det foraarsager tomme Rum-Revner. Endvidere var Sandet urent. Mursalpeter tydede paa Salte, det sprøde i Mørtelen paa Lerindhold; den urene Luftpaavirkning fra den store By, fyldt med Kulrøg, Gas o. l. har selvfølgelig haft stor Indflydelse paa Forvitringen af de i sig selv svage Fresker. Der var i det hele taget meget, som tydede paa den mangelfulde Teknik, ikke alene i Mur og Farvematerialer, men tillige i de forskellige udøvende Kunstneres forskelligartede Arbejde baade i Henseende til kunstnerisk Kunnen og til omhyggelig Behandling af Stofferne. Den Række Freskobilleder, Herkules og Theseus Billederne, som danne det dekorative Lød under de store Fresker, staa i teknisk Henseende endnu langt tilbage for de øverste Fresker. De kunne for Størsteparten bortviskes med Haanden. Efter Sigende ere de ved en senere Lejlighed fikserede med Vandglas; men da dette Stof i Forening med Kalk danner Soda, saa er der heri Grund nok at søge saavel til Pudsens som til Farvernes Forvitring.

Ogsaa i England og Frankrig findes spredte Forsøg paa Freskomaleri, George Watts, Lord Leighton og Besnard m. fl. Men dette Aarhundredes største Maler i Frankrig, Puviss de Chavannes, formaaede ikke at udføre sine monumentale Arbejder i Fresko. Hans dejlige Kompositioner i Sorbonne og i Pantheon i Paris